„ASOCIAȚIUNII” SIBIIU

Anul al 61-lea
6 Pagini

EXEMPLARUL 15 LEI
Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/9[illegible]

Nr. 313 Sâmbătă 18 Noembrie 1944
6 Pagini

ABONAMENTE
UNIVERSUL
PROVINCIA
Lei 1000 pe 3 luni
Lei 2000 pe 6 luni
Lei 3800 pe 12 luni
CAPITALA
Lei 1100 3 luni
Lei 2100 6 luni
Lei 4000 12 luni
AUTORITĂȚI
Lei 5500 pe an

UNIVERSUL

ABONAMENTE
U. LITERAR
6 luni [illegible] lei
12 luni 600 lei
U. COPIILOR [illegible] L. 460
lei-12 [illegible], RADIO U.
6 L. [illegible] - 12 L. 1000.
[illegible]TINELOR 6 L. 600-12
[illegible] lei, VESELIA 6 L.
[illegible]-12 L. 600 lei
TR. SUFLET 6 L.
320-12 L. 600 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL” S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10; SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ION LUGOSIANU

FARSĂ SINISTRĂ

Diferitele versiuni cari au circulat în ultimul timp cu privire la Hitler și după cari acesta era când grav bolnav, în urma atentatului încercat împotriva sa, când victima unui nou atentat, au căpătat acum — după cât se spune — o confirmare oficioasă germană, întrucât s'a anunțat că puterea supremă în Germania a fost preluată de Himler „până la însănătoșirea lui Hitler”. Această știre a fost întâi transmisă de redactorul agenției „Reuter”, d. Robert Lloyd, și apoi confirmată de posturile de radio germane — după cum a anunțat postul de radio din Londra.

Secretul de până acum asupra celor petrecute cu prilejul și în urma atentatului, n'a mai putut fi păstrat. Dibăcia diabolică a șefului Gestapoului n'a mai găsit soluții pentru a explica opiniei publice germane tăcerea lui Hitler și, după ce și-a asumat, imediat după atentat, răspunderea totală internă, după ce au fost asasinați un număr considerabil de ofițeri superiori și persoane civile bănuite ca amestecate în complot, azi s'a văzut constrâns să facă să se știe că puterea supremă în Germania este în mâinile sale.

Oricărei cauze ar putea fi atribuită această înlocuire a lui Hitler, prin teroristul Himler, cauză patologică sau cauză politică, este cert că, în Germania declinul moral al puterei hitleriste se afirmă din ce în ce mai pronunțat. Era de altfel fatal să fie așa. Dictatorii au nevoe de menținerea permanentă a unei atmosfere de fetișism pentru a putea exista și acest fetișism sfârșește odată cu încetarea succeselor. Atât timp cât Hitler putea anunța victorii, el se prezinta în fața poporului german ca uns de pronia divină, ca o ființă miraculoasă și legendară, ca un om invulnerabil și ursit să zdrobească toate obstacolele. La Stalingrad nimbul acesta s'a întunecat. Realitatea zecilor de mii de morți germani s'a ridicat protestatară în fața pretențiilor lui Hitler. Declinul dictatorului a mers paralel cu declinul militar și el a culminat, concomitent cu dezastrele de pe fronturi, la acel atentat care n'a fost altceva decât izbucnirea violentă împotriva unui om care încetase de a mai fi conducător pentru a deveni asasinul propriei sale națiuni.

Hitler nu avea altă scăpare decât teroarea. Regimul hitlerist nu se mai putea menține și nu mai putea beneficia de sprijinul de care avea nevoe decât prin terorizarea tuturor. Și cine altul decât Himler, omul al cărui nume e pronunțat cu groază de toți concetățenii lui, ar fi putut îndeplini mai bine această odioasă misiune? Amănuntele senzaționale pe care redactorul agenției „Reuter”, d. Robert Lloyd, le aduce cu privire la modul cum s'a desfășurat atentatul contra lui Hitler, amănunte comunicate de un participant la complot, dovedesc că Himler, care aflase despre pregătirea revoluției, a manevrat în așa fel, încât, pe deoparte revoluția să nu reușească, iar pe de alta să fie el beneficiarul acestui eșec. Și azi Germania se găsește sub puterea acestui terorist care, înlăturându-și șeful, vrea să-și creeze prin cruzime și teroare, o glorie sinistră.

Desigur, nu se poate ști exact cum a ajuns la acest rezultat. Nu se poate ști exact ce este cu Hitler. Versiunile variază între moarte, demență și cancer la gât. Se poate să nu fie nici una din acestea și să nu fie în realitate decât lașitatea criminalului în fața oroarei realității create de el însuși. Se poate să nu fie decât dezerțiunea dela răspundere și încercarea de a se salva pe sine și pe ai săi, prin interpusul Himler — călău destinat de mai înainte pentru acest ceas al disperării.

Există o justiție imanentă. Când sună ceasul ei, ea se afirmă cu toată puterea răsturnând idolii uzurpatori.

In clipa când Franța își desface iarăși aripile și se înalță spre culmile ei firești, măreață, unită și în lumina deplină a suveranității ei, în clipa când armatele sovietice, din victorie în victorie, se apropie de teritoriul german, în clipa când forțele creatoare anglo-americane zdrobesc neîncetat ultimele rezistențe ale disperării hitleriste și când din toate țările asuprite răsună puternic ecoul strigătelor de libertate ale popoarelor martire, în această clipă, în fața acestui triumf al omenirii civilizate, Germania hitleristă își caută scăparea prin terorizarea propriului ei popor și călăul de ieri, dement sau canceros, își trece puterile sleite în mâinile altui călău.

Istoria, a cărei unitate de măsură depășește limitele vieței umane, va înregistra existența acestor doi călăi, printre calamitățile abătute asupra omenirii, ca cea mai odioasă.

Până atunci însă, nu putem să nu facem constatarea că, în afară de înțelesul politic pe care îl are îndepărtarea, voită sau silită, a lui Hitler, cele ce se petrec în Germania dovedesc că s'a ajuns acolo la farse sinistre pentru a se ascunde tragedia unui sfârșit apropiat.

ȘEDINȚA COMISIEI INTERMINISTERIALE

Eri, la ora 5 d. a., s'a întrunit membrii comisiei interministeriale, sub președinția d-lui general C. Sănătescu. Comisia a discutat chestiuni curente. Lipsind reprezentanții partidului național-țărănesc, cari se aflau la ședința delegației permanente, discuția asupra modificării legii de epurație a aparatului de stat s'a amânat pentru ședința care se va ține mâine Sâmbătă.

Viitoarea întâlnire
Roosevelt-Stalin-Churchill

Londra, 16 (Rador). — Căpitanul Gammans a dat o sugestie d-lui Churchill Joi, în Camera Comunelor, după care viitoarea întâlnire Roosevelt-Stalin-Churchill ar urma să aibă loc în Anglia, având-se în vedere faptul că d. Churchill a făcut până acum două vizite la Moscova și patru pe continentul american.

D. Churchill a răspuns:

„La aceasta m'am gândit și eu și colegii mei, de mai multe ori, și cred că întrebarea pusă de căpitanul Gammans va da o nouă forță acestei chestiuni”.

PROBLEME ECONOMICE DE ACTUALITATE

POT FI SPORITE SALARIILE FĂRĂ LIMITĂ?

de VASILE VASILIU

Asistăm de câtva timp la un proces de continuă ajustare a salariilor.

Este un fenomen specific vremurilor de nestabilitate economică și monetară și care însoțește cu fidelitate războaiele prelungite. Mărirea salariilor are însă două motive mult prea bine justificate pentru a necesita o explicațiune mai amplă.

1. Mai întâi se urmărește obținerea unui minim de existență, care începe să devină un drept câștigat, nu însă în totdeauna recunoscut ca atare și

2. Se caută ca acest minim să țină pasul cu prețurile care sunt astăzi în continuă și frenetică urcare.

Mărirea salariilor, prin acceptarea minimului de existență este un vechi desiderat al lumii muncitoare, însă, societatea noastră nu a ajuns să-l consacre în chip general și definitiv. Mai mult, însăși sistemul de impozite pe venit care, — în bună justiție socială — presupune scutirea minimului de existență real, a aruncat peste bord această concepție, pentru motive pe care nu e locul să le desvoltăm acum.

In tot cazul, în cuprinsul unei perioade de timp dată, am asistat — cu excepția doar a perioadelor de depresiune economică — la un proces de urcare a salariilor, urcare care ține de recunoașterea principială a unui minim de existență, necesar pentru acoperirea trebuințelor elementare și a acelora de desvoltare și progres a omului în societate. Că acest minim e de parte de a acoperi cheltuelile cu totul elementare pentru un trai corespunzător cu nevoile sociale, este deasemenea o chestiune care nu este locul să fie discutată aici.

Urcarea aceasta lentă, este însă de natură să aducă progresul omului în societate, să-i desvolte facultățile sale productive și în același timp să-i procure și mulțumirile de ordin sufletesc și material. Mai mult, aceasta este singura organică, cu caracter economic și social și de natură a influența în chip fericit întreaga economie, prin sporirea veniturilor și ale mijloacelor de lucru ale societății, ca un tot.

Mărirea salariilor este însă cerută și obținută și pe motivul că nivelul prețurilor este la rândul său în continuă urcare. Știința

(Continuare in pag. 2-a)

INTR'UN SECTOR AL FRONTULUI DIN UNGARIA

Ofiteri ai armatei roșii și români discută situația

DEJUNUL DELA PALATUL REGAL

Comunicat Nr. 28

Mareșalul Curții Regale face cunoscut următoarele:

In ziua de 16 Noembrie 1944, M. Sa Regele a avut invitați la dejun pe:

Excelența Sa d. Burzon Y. Berry, reprezentantul Statelor-Unite ale Americii în România;

D. lt.-colonel Grady C. Mc. Glasson, membru în secția americană a Comisiei de control pentru aplicarea Armistițiului;

D. Comandor Frank Wisner, comandantul Unității Militare Americane în România;

D. Roy M. Melbourne, membru în Reprezentanța Statelor-Unite ale Americii;

D. Charles E. Hulick Jr., membru în Reprezentanța Statelor-Unite ale Americii.

Din Casa Civilă și Militară au luat parte:

D. Dimitrie D. Negel, mareșalul Curții Regale;

D-na Nelly Catargi, doamnă de onoare a Majestății Sale Reginei Mame;

D. Colonel Adj. Robert Bossy, șeful Casei Militare;

D. Căpitan Comandor A. Gherghel, adjutant de serviciu;

D. Mircea Ionnițiu, secretar particular al Majestății Sale Regelui;

D. Căpitan Jacques Vergotti, ofițer de ordonanță al Majestății Sale Regelui.

Darul Varșoviei pentru mareșalul Stalin

Moscova, 16 (Rador). — Corespondentul Agenției Reuter transmite:

Mareșalul Stalin a primit Miercuri o delegație venită dela Varșovia, compusă din președintele și membrii comitetului național.

Delegația a oferit mareșalului Stalin o copie în bronz depe emblema statului polonez.

Primind darul, mareșalul Stalin a declarat:

„Primesc cu mulțumire darul Varșoviei ca semn al sentimentelor frățești ale poporului polonez față de Uniunea Sovietelor și ca simbol al puternicei alianțe de luptă polono-sovietice împotriva inamicului nostru comun, Germania hitleristă”.

Școala de subofițeri de rezervă din Radna și alte unități citate prin ordin de zi pe armată

D-l prim-ministru și ministru de războiu ad-interim, general de corp de armată adjutant C. Sănătescu a dat următorul ordin de zi:

Școala de subofițeri de rezervă infanterie-Radna comandată de lt.-colonel Petrescu Alexandru, s'a acoperit de glorie, cu ocazia luptelor dintre 14 și 20 Septembrie 1944, în regiunea Păuliș-Gheroc-Cuvin.

Datorită rezistenței îndârjite a elevilor și conducerii pricepute, s'a reușit timp de o săptămână să se sfarme puternicile atacuri inamice, sprijinite de care de luptă, care căutau să pătrundă pe valea Mureșului spre inima Ardealului.

Alături de elevii Școalei de subofițeri, s'au bătut cu aceeaș bravură, bat. I/R. 96 I și divizionul 61 art. grea.

Pentru exemplul strălucit de bravură și spirit de sacrificiu de care au dat dovadă, elevii școalei de subofițeri de rezervă infanterie Radna și unitățile de întărire, se citează prin ordin de zi pe Armată.

In fața eroilor căzuți, ne închinăm cu adâncă reculegere.

DOUĂ NOUI FACULTĂȚI DE MEDICINĂ

Hotărîrea ministerului culturii naționale de a crea două noui facultăți de medicină corespunde unei necesități de mult simțită în domeniul apărării sănătății publice: avem prea puțini medici față de numărul locuitorilor!

Mai ales în mediul rural, statisticile arată că din 539.000 de copii născuți într'un an, 95.000 de copii mor înainte de a împlini un an deoarece 62% se nasc fără nici un fel de asistență — nici moașe cu practici primitive, necum medici — și numai 0.7% au fost asistați de medici.

Numărul celor bolnavi de friguri (paludism) este, anual, de 230.000 de țărani; numărul celor secerați de tuberculoză trece de 30.000 anual, iar în ce privește maternitatea 1700 de femei mor, anual, în mediul rural, în urma infecțiilor contractate din cauza nașterii.

Drept este că, în București, avem un medic la 212 locuitori, dar în mediul rural, în Teleorman, avem un medic la 11.939 locuitori, iar în Vlașca un medic la 12.101 locuitori.

Sporirea numărului medicilor este o chestiune de viață pentru populația țării, căci ce folos că suntem în fruntea țărilor europene în ce privește proporția natalității, dacă binefacerile științei medicale nu împiedecă la vreme cauzele cari fac să fim și în fruntea țărilor cu cea mai mare proporționalitate de tribut dat morții din rândurile tinerelor vlăstare?

Crearea a două noui facultăți de medicină va fi menită să umple lipsurile de medici, iar o salarizare potrivită și înlesniri pentru instalarea la țară a doctorilor tineri vor putea da și satelor lumina și îngrijirile de care populația rurală are atâta nevoe.

Disproporția între numărul medicilor în raport cu populația în alte țări, față de situația noastră, este atât de mare încât apărarea sănătății publice trebue pusă în primul rând al preocupărilor.

Printr'o acțiune precisă și permanentă de medicină preventivă se pot reda muncii constructive mii și mii de brațe, se pot diminua cazurile de boală datorite nepriceperii și neîngrijirii și sănătatea se va statornici — grație sfaturilor și remediilor medicilor — în cele mai îndepărtate cătune și sate ale țării.

LIMITAREA STOCURILOR

Printr'o decizie apărută în „Monitorul Oficial” de Luni, ministerul economiei naționale obligă pe toți deținătorii — întreprinderi sau simpli particulari — să declare stocurile ce au din anumite articole: textile, alimentare și de încălțăminte și care depășesc un cuantum maxim specificat pentru fiecare articol în parte.

Indiferent care va fi fost mobilul stocării, — intenția de speculă sau asigurarea necesităților proprii de uz și de consum pe timp cât mai îndelungat, — măsura are un evident temeiu moral și social (pe lângă cel economic), de oarece nimănui nu-i este îngăduit, în vremurile grele prin care trecem astăzi, nici să speculeze lipsa diferitelor mărfuri de pe piață, vânzându-le pe sub mână la prețuri scandaloase, nici să acapareze puținele disponibilități existente, adâncind strîmtorarea generală și privând pe cei în lipsă absolută de a-și procura strictul necesar.

In general, cantitățile-limită fixate prin decizia ministerului economiei naționale, până la care este îngăduită stocarea, sunt raționale, cu singura observație, aplicabilă mai ales articolelor alimentare, că la fixarea lor nu s'a ținut seamă și de necesitățile familiare de consum ale deținătorului. Această discriminare era necesară, fiind dictată de un principiu de echitate elementar. S'a fixat astfel pentru zahăr limita maximă îngăduită: 100 kg.; pentru ulei vegetal 20 litri; pentru conserve alimentare 250 kg.; pentru paste făinoase 100 kg. Ei bine, dacă deținătorul este celibatar sau o familie compusă numai din doi membri, cantitățile-limită de mai sus, fixate de ministerul economiei naționale, sunt cu mult prea prisoselnice față de nevoile reale dela zi la zi ale acestor categorii de deținători; dar în acelaș timp, pentru o familie de 12-15 persoane trebue să recunoaștem că ele apar inferioare necesităților reale curente. In orice caz, era just să se stabilească oarecari raporturi de proporționalitate între stocurile îngăduite și nevoile familiare ale deținătorilor, evitându-se inegalitatea de tratament în detrimentul tocmai al familiilor cu numeroase guri de hrănit.

Credem că se va veni cu corectarea necesară, în interesul însăși al echității și al unei disciplinate raționalizări.

Germania încearcă să pregătească negocieri în vederea unei păci onorabile

Zuerich, 16 (Rador). — Citând diplomați fasciști veniți la Milano din Germania, corespondentul agenției „REUTER” anunță că Germania pregătește o „bătălie diplomatică a Crăciunului” în vederea negocierii unei păci onorabile.

Acei diplomați au declarat că Hitler este ținut „la fund” cu bună știință, pentru a se creia o atmosferă mai bună.

După unele știri, germanii încearcă acum să intre în contact cu Londra și Washingtonul. Se spune că Lisabona ar fi fost aleasă ca loc al discuțiilor.

RECONSTRUIREA ORAȘELOR

Problema reclădirii orașelor și regiunilor greu încercate de pe urma bombardamentelor aeriene n'a fost încă pusă la noi pe bazele largi și firești pe care întinderea, gravitatea și importanța ei le impuneau din capul locului conștiinței românești, ca un comandament al justiției reparatoare, el însuși reflex al solidarității și al demnității naționale.

Legea pentru ajutorarea sinistraților, decretată sub regimul Antonescu, a limitat cadrul problemei la simpla constatare a pagubelor materiale suferite de persoane sau întreprinderi și la prescrierea câtorva soluțiuni de expedient în vederea acordării unei asistențe cu totul frugale și izolate diferitelor categorii de sinistrați.

Fondul problemei rămânea în totul neatins.

Or, reclădirea orașelor distruse, rechemarea lor la viață, într'un cadru edilitar și urbanistic cât mai apropiat de cerințele moderne și de principiile sociale care-și cuceresc azi locul de merit în toate preocupările și acțiunile oamenilor de guvernământ, nu pot fi limitate numai la inițiative și la mijloacele individuale ale sinistraților, ba nici măcar la cele ale autorităților municipale respective.

O asemenea operă depășește, firește, interesul și puterile locale, ca să angajeze efortul și contribuția țării întregi.

Dar chiar și fără aceasta, pagubele importante în orașele, ca: Bucureștii, Ploeștii, Iașii, T.-Severin, Galații, Câmpina, Timișoara, care formau mândria și bogăția țării și care au trecut prin rugul flăcărilor și al morții, trebue să determine prin ele înșile punerea în mișcare a solidarității efortului românesc pentru reconstituirea lor materială și morală.

Privind din primul moment problema în lumina aceasta, avem toate motivele să ne bucurăm, azi, când un membru al guvernului, d. ministru dr. Virgil Solomon, a înțeles, întâi, să ridice vălul uitării de pe oropsitele orașe sinistrate ale țării și să repună în actualitate problema refacerii lor și, al doilea, să-i imprime formularea cea mai potrivită cu principiile de justiție și de solidaritate națională. Ploeștii fiind primul popas în vizitele sale de informare și consultare în orașele sinistrate, d. ministru dr. Virgil Solomon a spus: „Problema Ploeștilor este una de stat, nu o problemă municipală”.

Și apoi: „Refacerea orașelor țării va fi o operație mare în care toți vor avea contribuția lor. Doresc ca pe locul ruinelor dureroase ce amintesc epoca de servitute înmormântată la 23 August, să se ridice orașe mari și frumoase”.

La reconstrucția orașelor distruse, care va începe în primăvară, se va rezerva un loc deosebit cartierelor de locuințe pentru muncitori, care să îndeplinească cerințele elementare de igienă, de confort și de estetică.

Dar tocmai pentrucă ne găsim în fața unei opere atât de vaste, suntem obligați să deosebim în realizarea ei diferite stadii, toate încadrându-se însă într'un plan inițial de ansamblu. Important este că, dacă contribuția Statului, județelor și comunelor — tehnică, financiară și în materiale de construcție — urmează să fie foarte importantă în această campanie de reconstrucție, tot hotărîtoare va trebui să răm firește, tot contribuția pa lară, direct interesată și sebi a marilor întreprin ce privește clădirea de lo și de localuri pentru diversele stabilimente, fabrici, etc. Aci, cooperarea între inițiativa și mijloacele Statului pe deoparte și inițiativa și mijloacele particulare, pe de alta, oferă vaste posibilități de lucru.

Folosirea facilă a mijloacelor de credit special, înlesnirea procurării în comun a materialelor, angajarea și organizarea mânei de lucru, asigurarea transporturilor, degrevări totale sau temporare de impozite, simplificarea formalităților — sunt numai o parte din domeniile de valorificare a colaborării dintre Stat și particulari în desfășurarea campaniei de reconstrucție.

Exemplul pe care ni-l oferă realizările uriașe ale poporului sovietic în regiunile devastate de războiu și mai ales în refacerea Stalingradului, Kievului, Harkovului, Stalino-ului, Kersonului, regiuni industriale din bazinul Donetzului, etc., trebue să ne insufle credința, că în fața muncii și a voinței de a învinge, nici o piedică nu poate rezista.

OFENSIVA SOVIETICĂ IMPOTRIVA BUDAPESTEI
SE DESFĂȘOARĂ DIN PLIN

Moscova, 16 (Rador). — D. Duncan Hooper, trimisul special al agenției Reuter, transmite:

Batalioanele de asalt sovietice se revărsau în cursul dimineții de Joi prin noua regiune de străpungere, aflată la 10 mile de Budapesta, înspre cartierele periferice din partea de răsărit a capitalei Ungariei.

Poziția trupelor ungaro-germane din capitală a devenit din nou critică.

Un alt „vârf” blindat sovietic înaintează pentru a tăia ultima linie de comunicație a Budapestei cu nord-estul Ungariei.

Perioada de răgaz în care s'a aflat acest oraș înspăimântat se apropie de sfârșit.

❖

Cairo, 16 (Rador). — După cum retransmite Reuter, lt.-colonelul Alfred von Olberg, colaboratorul militar al agenției germane „Transocean”, a menționat în cursul nopții spre Joi dimineața iminența unei ofensive rusești pe toată întinderea sectoarelor de nord și central de pe frontul din jurul Budapestei.

El a adăugat că în sectoarele Narev și Vistula, unde pregătirile sovietice pentru o mare ofensivă par a fi dintre cele mai intense, sosesc necontenit trupe proaspete.

TRUPELE ROMÂNE ȘI SOVIETICE
IN PLINĂ ACTIVITATE PE FRONTUL UNGARIEI
MARELE STAT MAJOR AL ARMATEI
COMUNICAT
ASUPRA OPERAȚIUNILOR DIN ZIUA DE 16 NOEMBRIE 1944

In Ungaria de nord-est — după lupte înverșunate care au durat mai multe zile și în urma unui atac viguros, rezistențele germano-maghiare dela sud-vest Tokay au fost sfărâmate de diviziile Armatei a 4-a română. Au fost ocupate localitățile puternic întărite Csobaj, Tiszatardos, Tiszaladany, Baj și Baliatezere. Acțiunea continuă.

In spațiul dela est de Budapesta, trupele noastre, care luptă în legătură cu forțele sovietice, au continuat să înainteze prin luptă cucerind mai multe localități între care Tapiosuly, Tapiosap, Klaramajor, Koka, Varoky, Dany, Ujhasymajor.

CARACTERISTICILE OPERAȚIUNILOR
DIN UNGARIA

In ultimele zile, pe teatrele de luptă din Ungaria de Nord-Est și Ungaria de Centru, operațiunile militare ale trupelor noastre, în strânsă cooperare cu forțele aliate ruse s'au desfășurat — definite în ansamblul lor — de următoarele caracteristici:

— Dârză rezistență inamică prin foc și contraatacuri, în scopul împiedicării lărgirii puternicelor capete de pod create de trupele proprii și aliate la Nord de cursul superior al Tisei;

— Sfărâmarea mai departe a rezistențelor succesive inamice între Tisa și Dunăre și urmărirea cu vigoare a trupelor germano-maghiare în retragere pe comunicațiunile din preajma Capitalei Ungariei.

IN UNGARIA DE NORD-EST

In ultima săptămână pe ploaia generală care a căzut necontenit transformând malul sudic al Tisei superioare în imense câmpuri de noroi;

— înfruntând cu bărbăție furia bombardamentului inamic de artilerie de toate calibrele și aruncătoare, amplasate pe înălțimile care străjuesc la Nord de râu și

— după ce prin eroica strădanie a pionierilor și pontonierilor noștri, vadurile au fost deminate, comunicațiile devenite impracticabile au fost redate circulației, podurile avariate — amenajate, rampele de acces — împietruite și trecerile pe portițe organizate;

Bravele noastre trupe de toate armele, în legătură strânsă cu forțele aliate ruse — au reușit prin atacuri neîntrerupte, nepreocupetind niciun efort și nicio jertfă — să sfarme puternicul sistem defensiv inamic — și să stabilească la Nord de râu, câteva solide capete de pod, pe care le-au menținut hotărît în ciuda tuturor reacțiunii inamice, continuând lărgirea lor, cu osebire la Sud-Vest de Tokaj în bucla cea mai de Vest a cursului Tisei superioare.

In acest sector, bravele noastre unități de infanterie care s'au distins necontenit în Ardealul de Nord și cele din spațiul dintre frontieră și cursul superior al Tisei — s'au întrecut în acte de eroism și spirit de sacrificiu.

Atacând și contraatacând ziua și noaptea un inamic superior numericește și puternic dotat în mijloace blindate, aceste brave mari unități române, au reușit pe ziua de eri în strânsă legătură cu forțele aliate ruse — nu numai să realizeze alte pătrunderi locale și să desvolte capul de pod dela Sud de Tokaj — dar, sfărâmând poziție după poziție inamică, au desorganizat adânc apărarea germano-maghiară, au cucerit prin lupte înverșunate localitățile și puternicele puncte de sprijin: Tiszatardos, Csobay, Tiszaladany, Baj și Balenteszere, au curățit prin luptă terenul frământat și păduros, presărat cu nenumărate puternice centre de rezistență și urmărind pe inamic se găsesc în imediata apropiere de centrele Tarczal și Tokaj, gata de interceptare a c. f. Tokaj-Miskolcz cu numeroasele ei ramificații spre Vest și Nord-Est.

Până la căderea serii — pătrunderile realizate depășesc 16 km. în lărgime și 8 km. în adâncime, iar înaintarea continuă cu vigoare crescândă.

IN UNGARIA DE CENTRU

In timp ce în spațiul dela nord de cursul superior al Tisei operațiunile se desfășoară din nou în ritmul ofensiv al trupelor noastre;

In Ungaria de centru, în spațiul dela S. E. de Budapesta, trupele noastre de infanterie și cavalerie, în strânsă legătură cu forțele aliate ruse — continuă să sdrobească rezistențele inamice închegate prin ferme și acoperirile din pustă și urmăresc fără răgaz trupele germano-maghiare în retragere spre nord și nord-vest.

După ce au depășit calea ferată Szolnok-Cségled-Budapesta și au curățit prin luptă terenul de pustă dintre această cale ferată și aceia care leagă capitala Ungariei de nodul feroviar dela Ujszasz, trupele noastre de infanterie și cavalerie în legătură la vest și est cu forțe ruse — au reușit să debușeze în zona bogată de comunicațiuni și centre populate din preajma Budapestei și prin lupte crâncene de zi și noapte — au cucerit în ultimile zile localitățile: Tapioszent, Marton, Tapiobicske și Paud.

Continuând cu elan crescând și nemicșorată vigoare atacul în teren frământat și păduros, bravii infanteriști și cavaleriști români, au depășit pe la nord-vest marele centru și nod feroviar maghiar Nagykata, au interceptat și trecut mult la nord calea ferată Budapesta-Ujszasz-Szolnok și au cucerit prin vijelioase asalturi printre numeroasele localități nouile centre: Tapiosag, Oregsőlos, Tapiosuly, Tapioszecső, Tapiosap, Mjir, Klaramajor, Koka și Dany, toate transformate de inamic în puternice și dârz apărate puncte de sprijin ale sistemului defensiv care apără capitala Ungariei.

Pe urma acestor strălucite operațiuni ale trupelor noastre inamicul a suferit mari și grele pierderi în oameni și în material de războiu.

Din declarațiunile verificate ale numeroșilor prizonieri capturați de unitățile noastre rezultă că:

— datorită grelelor pierderi în personal, marele unități — în special cele maghiare — au efectivele foarte reduse, realizate din contopirea resturilor unităților decimate;

— numeroase mari unități au dispărut de pe front, fiind desființate din aceleași motive;

— în linia întâia au fost introduși pretutindeni, ostași dela formațiunile de servicii (bucătari, meseriași, secretari), cu instrucția incompletă și fără experiența câmpului de luptă;

— lipsa zi cu zi mai evidentă a armamentului — în special cel greu (mitraliere și puști mitraliere) lupta purtându-se în genere cu arme și pistoale mitraliere;

— un început de înglobare a elementelor maghiare decimate, în compunerea unităților germane.